15/03/2021

“Ευκαιρία προς πνευματική περι-συλ-λογή, κάθαρση και αύξηση εν Χριστώ”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας

“Η περίοδος της Μεγάλης Τεσσα-ρακοστής, στην οποία με τη χάρη του Θεού θα εισέλθουμε από αύριο, ανέκαθεν θεωρήθηκε για όλους ως ευκαιρία προς πνευματική περι-συλ-λογή και κάθαρση και αύξηση εν Χριστώ” ανέφερε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας στο κήρυγμά του την Κυριακή το απόγευμα.

Συγκεκριμένα, την Κυριακή 14 Μαρτίου το απόγευμα ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων χοροστάτησε και κήρυξε το θείο λόγο στον Εσπερινό της Συγχωρήσεως στον υπό κατασκευή Ιερό Ναό του Αγίου Λουκά του Ιατρού στην Ιερά Μονή Παναγίας Δοβρά Βεροίας.

Ο Εσπερινός τελέστηκε τηρουμένων όλων των προβλεπόμενων περιοριστικών μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας, ενώ μεταδόθηκε απευθείας στην ιστοσελίδα της Ιεράς Μητροπόλεως, στην αντίστοιχη σελίδα στο Facebook και

στον ραδιοφωνικό σταθμό «Παύλειος Λόγος» στους 90.2 FM.

Στην Ιερά Ακολουθία έψαλλαν ο Πρωτοψάλτης του Ιερού Ναού της Αγίας Βαρβάρας του ομώνυμου δημοτικού διαμερίσματος Βεροίας κ. Σωτήριος Ζερδαλής και ο Λαμπαδάριος του Ιερού Προσκυνηματικού Ναού του Αγίου Αντωνίου Βεροίας κ. Βασίλειος Γουδώνης.

Παρακολουθήστε:

Ο Σεβασμιώτατος στην ομιλία του ανέφερε μεταξύ άλλων:

Ἡ περίοδος τῆς Μεγάλης Τεσσα-ρακοστῆς, στήν ὁποία μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ θά εἰσέλθουμε ἀπό αὔριο, ἀνέκαθεν θεωρήθηκε γιά ὅλους ὡς εὐκαιρία πρός πνευματική περι-συλ-λογή καί κάθαρση καί αὔξηση ἐν Χριστῷ. Ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία συνήθιζε κατά τήν περίοδο αὐτή νά διδάσκει τήν κατήχηση σέ ὅσους προσήρχοντο στή χριστιανική θρη-σκεία, γιά νά βαπτισθοῦν τό Μέγα Σάββατο καί νά ὑπαντήσουν τόν Ἀναστάντα Χριστό μέ τή στολή τοῦ βαπτίσματος ὡς νέοι ἄνθρωποι. Ἀλλά καί ὅλοι οἱ χριστιανοί ἐκαλοῦντο ἀπό τήν Ἐκκλησία κατά τή Μεγάλη Τεσσαρακοστή, νά μετα-νοήσουν, νά ἀναπροσαρμόσουν τή ζωή τους στή ζωή τοῦ Χριστοῦ. «Νά αὐξηθοῦν ἐν χάριτι καί γνώσει τοῦ Κυρίου».

Τό ἴδιο κάνει καί σήμερα ἡ Ἐκ-κλησία μας. Ὡς φιλόστοργη μητέ-ρα μᾶς καλεῖ μέ τήν ἴδια μέθοδο πρός τήν τελειότητα. Θέτει ἐνώ-πιόν μας τήν περίοδο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ὡς μία εὐκαιρία γιά νά μελετήσουμε τή θυσία τοῦ Κυρίου ἀλλά καί τή δική μας ζωή.

Αὐτό, ὅμως, ἀπαιτεῖ καί τή θέλη-σή μας καί τή χάρη τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Γι’ αὐτό οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μᾶς συνέστησαν περισ-σό-τερη προσοχή καί προσπάθεια. Γι’ αὐτό οἱ συχνότερες συνάξεις τῶν πιστῶν σέ κοινή προσευχή καί λατρεία. Γι’ αὐτό τά περισσότερα ἀναγνώσματα στίς ἱερές Ἀκολου-θίες. Γι’ αὐτό συχνότερα τά κηρύγ-ματα. Γι’ αὐτό οἱ κατανυκτικότεροι ὕμνοι. Γιά νά ἀποσπάσουν τήν προσοχή μας ἀπό τή δουλεία τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν. Νά μᾶς βοηθή-σουν νά εἰσέλθουμε στήν ἐλευθε-ρία τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Νά ἀσχοληθοῦμε μέ τήν ἀναζήτηση τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. Νά πορευθοῦμε σέ προσωπική συνά-ντηση καί γνωριμία μέ τόν Ἰησοῦ, θεωρώντας τον ὡς Θεό καί ἄνθρωπο, ὡς διδάσκαλο καί φίλο, ὡς σύμβουλο καί θεραπευτή, ὡς Κύριο καί Λυτρωτή.

Ἰδού, λοιπόν, ἐνώπιόν μας ἡ ἀγωνία του στή δίκη, ἡ πικρία του στήν ἐγκατάλειψη, τό μαρτύριό του στή Σταύρωση.

Ποιά ἡ προσωπική συμμετοχή μας στή θυσία τοῦ Κυρίου; Ποιά ἡ ἔμπρακτη συμπαράστασή μας στό Πάθος του; Ποιά ἡ ἔμπρακτη ἀπο-δοχή μας τῆς θείας Σαρκώσεώς του καί τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεώς του;

Αὐτά πρέπει νά εἶναι τά ἔργα τοῦ ἐλέους καί τῆς ἀγάπης. Ἡ ζωή τῆς προσευχῆς καί τῆς μετανοίας. Ἡ ἀγάπη καί ἡ ταπείνωσή μας.

Καί, ὅπως ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλ-ληνες «παχεῖα γαστήρ, λεπτόν οὐ τίκτει νοῦν», ὅπως, δηλαδή, μετά τό πολύ φαγητό καί ποτό ἀμβλύ-νεται ἡ διάθεση πρός μελέτη καί ἐξασθενεῖ ἡ δύναμη πρός κατανόη-ση, ἔτσι, μέ τή χλιδή συντρίβεται ἡ πνευματική εὐαισθησία καί παύει ἡ ἐν Χριστῷ ζωή.

Γι’ αὐτό καί ἡ Ἐκκλησία μας ὁρί-ζει τή νηστεία ὡς δίαιτα ὑγιεινή καί ὡς μέσο πνευματικῆς ἐνδυνα-μώσεως, ὡς κάποια ἔκφραση θυ-σίας.

Τίποτε δέν κατορθώνεται χωρίς κόπο. Καί ἄν ὁ ἱδρώτας τοῦ κόπου εἶναι προϋπόθεση τῆς ζωῆς καί τῶν κατορθωμάτων, πόσο μᾶλλον τῆς θεώσεως.

Γιά νά ἐπιτύχουμε νά μετατο-πί-σουμε τήν προσοχή μας καί τό ἐνδιαφέρον μας στόν Χριστό, χρειά-ζεται νά νηστεύσουμε καί νά λουσθοῦμε μέ τά δάκρυα τῆς μετανοίας. Ὄχι διότι Ἐκεῖνος τό ἀπαιτεῖ. Ἀλλά διότι ἐμεῖς χάσαμε τήν πνευματική εὐαισθησία καί γίναμε ἀνίκανοι νά ζοῦμε στή θεία ἀτμόσφαιρα. Διότι ἀπορροφηθή-καμε ἀπό τά πράγματα καί φυλα-κισθήκαμε στά ἀποκτήματα. Διότι νομίσαμε τήν αἰσθησιακή ἱκανο-ποίη-ση καί τήν ἐξωτερική παρου-σίαση ὡς τή μόνη κατάλληλη γιά τόν ἄνθρωπο.

Δέν φταίει ὁ Χριστός, ἄν χρειάζεται τώρα προσπάθεια γιά νά τόν βροῦμε, ἀφοῦ ἐμεῖς τόν ἀποκλείσαμε ἀπό τή ζωή μας. Ὅπως δέν φταίει τό φῶς, ἄν τά μάτια μας δέν μποροῦν νά τό ἀντικρύσουν καί νά τό ἀπολαύ-σουν, ὕστερα ἀπό τήν παραμονή μας στό σκοτάδι γιά μακρύ χρονικό διάστημα.

Μέ τήν ἁμαρτωλή ζωή μας λη-σμο-νήσαμε τόν Χριστό, ὅπως μερικοί ἄνθρωποι λησμονοῦν τό ὄνομά τους, ὅταν προσβάλλεται καί ἀσθενεῖ ἡ μνήμη τους. Καί ἐάν στήν περίπτωση τῶν ἀσθενῶν χρειάζεται ἐξ ἀρχῆς διδασκαλία καί παιδαγωγία, πόσο περισσότερο χρειάζεται γιά τή δική μας πνευμα-τική ζωή.

Ὁ παλαιός ἄνθρωπος πλέον, μέ τά θελήματα καί τίς ἀδυναμίες του, μέ τίς ἐπιθυμίες καί τίς συνήθειές του πρέπει νά ἐκπαιδευθεῖ στό σχολεῖο πού ἀνέδειξε Ἁγίους. Νά ἀσκηθεῖ στά μαθήματα τῆς ἐγκράτειας, τῆς προσευχῆς, τῆς νηστείας

καί τῶν δακρύων, τῆς ἀγάπης καί τῆς θυσίας.

Ἡ ζωή τῶν Ἁγίων ἀπέδειξε ὅτι δέν ὑπάρχει ἄλλη μέθοδος ἀπό αὐτήν, γιά νά κατορθώσουμε νά μετατοπίσουμε τήν προσοχή μας ἀπό τόν κόσμο καί τά πάθη μας στόν Χριστό. Ἡ Ἐκκλησία μας τό ἐπαναλαμβάνει μέ τούς ὕμνους τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

«Νηστεύσωμεν νηστείαν δεκτήν εὐάρεστον τῷ Κυρίω, ἐγκράτεια γλώσσης, θυμοῦ ἀποχή, ἐπιθυμιῶν χωρισμός, καταλαλιᾶς, ψεύδους καί ἐπιορκίας».

Ἰδού τά ἀθλήματα στά ὁποῖα μᾶς καλεῖ ὁ Χριστός διά τῆς Ἐκκλησίας μέσα στό στάδιο τῶν ἀγώνων αὐτῆς τῆς περιόδου.

Ἰδού, λοιπόν, τά θέματα τῶν παραβολῶν τοῦ Τριωδίου, τοῦ Τελώνου καί Φαρισαίου, καί τοῦ Ἀσώτου Υἱοῦ, πού οἱ ὕμνοι τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς συνεχῶς θά μᾶς ἐπαναφέρουν. Μᾶς προσφέ-ρουν θαυμάσια χειραγώγηση ἐνδο-σκοπήσεως καί αὐτοεξετάσεως.

Τό παράδειγμα τοῦ Φαρισαίου θέτει ἐνώπιόν μας τήν ἐλαφρότητα τοῦ αὐτοεπαίνου καί τοῦ αὐτο-θαυμασμοῦ γιά τά δῆθεν πνευμα-τικά μας κατορθώματα καί τίς ἀρετές. Τό παράδειγμα τοῦ Τελώ-νου μᾶς παρουσιάζει τά βάρη τῶν ἁμαρτιῶν καί τήν πραγματικότητα τῆς ἀναξιότητος πού ἀφορᾶ ὅλους μας. Ὁ Ἄσωτος, ἐξάλλου, συνά-ντη-σε τόν ἑαυτό του κάτω ἀπό τραγικές συνθῆκες. Πρίν νά συνα-ντη-θοῦμε μέ τήν τραγικότητα, πρέπει νά συντελεσθεῖ μέσα μας ἡ αὐτοσυνάντηση. Ἐκεῖ θά κριθεῖ ἡ ποιότητα τοῦ ἐσωτερικοῦ μας κόσμου.

Ὅλοι μας ἔχουμε τή διάθεση νά μάθουμε, ἀλλά, ἐνῶ θέλουμε νά μάθουμε τά πάντα, δέν θέλουμε νά μάθουμε τίποτε γιά τόν ἑαυτό μας. Ἀποφεύγουμε συστηματικά ὁποια-δή-ποτε κριτική. Καί ἡ αὐτογνωσία, τήν ὁποία μᾶς συνιστᾶ τό ἀρχαῖο γνωμικό «γνῶθι σαὐτόν», εἶναι θέμα τό ὁποῖο μέ πολλή ἐπιμέλεια δέν περιλαμβάνουμε στόν κατά-λογο τῶν ζητημάτων τοῦ ἐνδια-φέροντός μας. Δέν θέλουμε νά φέρουμε στό φῶς τῆς κρίσεως τίς πράξεις καί τά διανοήματα τά ὁποῖα φέρουν τή σφραγίδα τῆς ἀποτυχίας καί τῆς ἀντιφάσεως. Φοβούμεθα τόν ἑαυτό μας. Ὅμως, κάποτε θά τόν ἀντιμετωπίσουμε, εἴτε τό θέλουμε εἴτε ὄχι. Κάποιο περιστατικό λύπης ἤ χαρᾶς, ἕνα δυστύχημα ἤ μία προσβολή, ἕνα κήρυγμα, κάποιο βιβλίο, μία ἀσθένεια ἤ κάποιος θάνατος θά σπάσει τή θύρα καί θά μᾶς φέρει πρόσωπο πρός πρόσωπο μέ τόν ἑαυτό μας.

Ἀλλά γιατί, ἐνῶ οἱ «μίσθιοι τοῦ Πατρός μας περισσεύουσιν ἄρτων, ἡμεῖς λιμῷ ἀπολλύμεθα»;

Ἄς ἀρχίσουμε, ἀδελφοί μου, τή μελέτη τοῦ ἑαυτοῦ μας μέ τή μέθο-δο τῆς

συγκρίσεως. Ὄχι τῆς συγ-κρί-σεως μέ τούς ἄλλους ἀνθρώ-πους ἀλλά μέ τό θεῖον.

Ἰδού, οἱ ἑορτές, οἱ εἰκόνες τῶν Ἁγίων, οἱ ἱερές τελετές καί Ἀκο-λουθίες μᾶς βοηθοῦν νά ἐπιτύ-χουμε τή σύγκριση τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἑαυτοῦ μας μέ τούς Ἁγίους, μέ τήν Παναγία καί ἰδιαιτέρως μέ τόν Χριστό.

Μόλις θελήσουμε συνειδητά νά συγκρίνουμε τή ζωή μας μέ τή ζωή τοῦ Χριστοῦ, πού μᾶς δίδει τό ἄκρον ἄωτον τῆς ἠθικῆς καί πνευ-ματικῆς τελειότητος, ἀμέσως συλλαμβάνουμε τό περιεχόμενό μας. Τότε βρίσκουμε τή θύρα τῆς μετανοίας. Τότε ἡ θλίψη πού ἀπλώ-νεται μέσα μας μᾶς ὁδηγεῖ στή θαρραλέα ἀντιμετώπιση τῆς καταστάσεώς μας καί τῆς ἐσωτε-ρικῆς πτωχείας μας καί τήν ἐξαγό-ρευσή της ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ στό Μυστήριο τῆς ἱερᾶς ἐξομολο-γήσεως.

Αὐτό συνέβη στόν Ζακχαῖο. Τό καθρέπτισμά του μέσα στό ἄσπιλο τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ τόν ἔκανε νά βρεῖ τόν ἑαυτό του. Νά ἐξομολο-γηθεῖ μέ θάρρος τά λάθη καί τίς ἀδικίες του καί νά ὑποσχεθεῖ ζωή σύμφωνη μέ τό γράμμα καί τό πνεῦμα τοῦ θείου νόμου.

Ὁ Χριστός εἶπε τότε: «Σωτηρία τῷ οἴκω τούτῳ ἐγένετο». Ἡ σωτηρία ἐδόθη ὡς ἀποτέλεσμα τῆς μετα-νοίας καί τῆς διορθώσεως. Ἡ μετάνοια διά τοῦ μυστηρίου τῆς ἐξομολογήσεως ὁδηγεῖ στήν ἀπο-λύτρωση, τή σωτηρία, τήν ἐπιστρο-φή στόν Θεό καί τήν τελείωσή μας, σέ αὐτό πού εἶναι, δηλαδή, ὁ σκο-πός τῆς ἐπιγείου ζωῆς μας.

Ἄς ἔχουμε ὑπόψη μας ὅτι μετά-νοια πού δέν ἐκχύνεται μέσα στό ἄπειρο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι σωτήριος. Καταλήγει στήν ψυχική ἀπομόνωση, τή νοσηρό-τη-τα καί τόν μαρασμό. Παράδειγμα στέκεται μέσα στήν ἱστορία ὁ Ἰού-δας, ὁ ὁποῖος αὐτοκτόνησε, διότι μετανόησε ὄχι στόν Θεό ἀλλά στόν ἑαυτό του. Εἶναι ἀνάγκη, ἐπομέ-νως, γιά νά ἐπιτύχει ἡ ἐπιστροφή μας στόν Χριστό, ἡ μετάνοιά μας νά εἶναι ἀληθινή καί πλούσια σέ καρπούς διορθώσεως.

Ἡ νηστεία, ἡ κατά δύναμη ἐφι-κτή, ὡς προσφορά θυσίας, οἱ προσευ-χές μας, ἡ παρακολούθηση καί μελέτη τοῦ περιεχομένου τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί τοῦ Πάθους τοῦ Κυρίου, νά γίνουν μέ ὅλη μας τήν ψυχή καί διάθεση τῆς ἀγάπης μας.

Αὐτή ἡ θέληση καί ἡ προσπάθειά μας θά μᾶς χαρίσουν τή σταθε-ρότητα πού δέν ἔχουμε καί τή γα-λήνη πού ἐπιδιώκουμε. Τήν εἰρήνη πού νοσταλγοῦμε, τή δύναμη νά ἀγαπήσουμε ἀληθινά, τήν ἱκανό-τητα νά ζήσουμε ἐλεύθεροι ἐν Χριστῷ.

«Εἰ Χριστός ἐλευθερώσει ὑμᾶς, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε».

Ὁ ἀπόστολος Πέτρος προέτρεπε τούς χριστιανούς: «Αὐξάνετε ἐν χάριτι καί γνώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν καί Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ». Διότι γνώριζε ὅτι ἀποτέλεσμα αὐ-τῆς τῆς αὐξήσεως εἶναι ἡ ἀπελευ-θέρωση, ἡ εἰρήνη, ἡ λύτρωση καί ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Καί ἡ ἀπελευθέρωση αὐτή γίνεται ἐφι-κτή, ὅταν ζητήσουμε καί προσφέ-ρουμε τή συγχώρηση.

Αὐτό εἶναι τό πρῶτο βῆμα γιά νά ζητήσουμε τή συγχώρηση ἀπό τόν Θεό γιά τίς ἁμαρτίες μας καί τίς ἀστοχίες μας. Νά ζητήσουμε πρῶτα συγχώρηση ἀπό τούς ἀδελφούς μας γιά ὁτιδήποτε ἔχουμε σφάλει ἀπέναντί τους καί συγχρόνως νά συγχωρήσουμε καί ἐμεῖς τά δικά τους σφάλματα. Διότι, ἐάν δέν μποροῦμε νά ζητήσουμε συγγνώμη ἀπό τούς ἀδελφούς μας, ἀπό τούς οἰκείους μας, ἀπό τούς ἀνθρώπους μέ τούς ὁποίους συναναστρε-φό-με-θα καθημερινά καί τούς βλέπου-με καί τούς ἀντιμετωπίζουμε, πῶς εἶναι δυνατόν νά ζητήσουμε ἀπό τόν Θεό, τόν ὁποῖο δέν βλέπουμε, συγχώρηση;

Ἄς μήν καθησυχάζουμε τόν ἑαυ-τό μας ὅτι μέ τόν Θεό εἶναι διαφο-ρετικά τά πράγματα, διότι, ἐάν δέν ἔχουμε συμφιλιωθεῖ μέ τούς συναν--θρώπους μας, ἐάν δέν ἔχου-με ζητήσει καί δώσει συγχώρηση, τότε ἡ αἴτηση συγγνώμης ἀπό τόν Θεό εἶναι ψεύτικη καί δέν ἔχει κανένα νόημα. Ἄλλωστε καί ὁ ἴδιος ὁ Χριστός μᾶς ζητᾶ νά διευ-θετοῦμε τίς διαφορές μας μέ τούς ἀδελφούς μας πρίν νά δύσει ὁ ἥλιος καί νά μήν τόν πλησιάζουμε γιά νά τοῦ προσφέρουμε ὁτιδή-ποτε, ἐάν ἔχουμε κάτι κατά τοῦ ἀδελ-φοῦ μας.

Ἄς ζητήσουμε, λοιπόν, καί ἄς δώ-σουμε συγχώρηση μεταξύ μας, γιά νά ζητήσου-με καί νά λάβουμε στή συνέχεια καί τή συγχώρηση τοῦ Θεοῦ καί νά μήν ἐμφανιζόμεθα ψεῦτες ἐνώπιόν του, ὅταν τόν παρακαλοῦμε «ἄφες ἡμῖν τά ὀφει-λή-ματα ἡμῶν, ὡς καί ἡμεῖς ἀφίε-μεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν».

Καί εἴθε ὅλοι μας, βοηθούμενοι ἀπό τήν Ἐκκλησία μας, μέ τή συμ-μετοχή μας στά ἱερά Μυστήριά της καί μέ τόν προσωπικό μας ἀγώνα κατά τήν περίοδο αὐτή τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, στήν ὁποία εἰσερχόμεθα ἀπό αὔριο, νά ἀξιωθοῦμε νά προσκυνήσουμε μέ εὐλάβεια τόν παθόντα δι’ ἡμᾶς καί Ἀναστάντα Κύριον καί νά συσταυ-ρωθοῦμε καί νά συναναστηθοῦμε μαζί του.

© Kosmas Karagiannis IMBNK

© Kosmas Karagiannis IMBNK

© Kosmas Karagiannis IMBNK

© Kosmas Karagiannis IMBNK